

Ár 2023, mánudaginn 19. júní er í dómbingi Áfrýjunardómstóls GSÍ, sem háð er í skrifstofu Golfsambandsins í Íþróttamiðstöðinni í Laugardal í Reykjavík, í málinu nr. 1/2023 af Bergþóru Sigmundsdóttur, Garðari Svanssyni og Sigrúnu Eir Héðinsdóttur:

Margeir Vilhjálmsson og Kristján Ólafur Jóhannesson

gegn

mótstjórn Íslandsmóts eldri kylfinga 2022

er kveðinn upp svofelldur

úrskurður:

Með áfrýjun til Áfrýjunardómstóls GSÍ dómi Dómstóls GSÍ í máli nr. 2/2022, Kristján Ólafur Jóhannesson og Margeir Vilhjálmsson gegn mótstjórn Íslandsmóts eldri kylfinga 2022, dags. 8. mars 2023, móttækin með tölvupósti á skrifstofu GSÍ þann sama dag, frumrit málskotsins var móttækið þann 17. maí 2023, voru dómkröfur þær aðallega að úrskurður aganefndar í máli þeirra Kristjáns Ólafs Jóhannessonar og Margeirs Vilhjálmssonar og jafnframt ákvæði hins kærða dóms um óhlutgegni til keppni innan golfhreyfingarinnar í tólf mánuði frá 30. september 2022 verði felld úr gildi og til vara er krafist vægari viðurlaga en í hinum áfrýjaða dómi.

Við þingfestingu málsins í Áfrýjunardómstól GSÍ mál nr. 1/2023, þann 6. júní sl., lagði lögmaður kæranda fram kröfu, dags. 6. júní 2023, þess efnis að Bergþóra Sigmundsdóttir, Garðar Svansson og Sigrún Eir Héðinsdóttir dómarar í Áfrýjunardómstól GSÍ viki sæti við meðferð málsins, dómskjal nr. 3. Meðfylgjandi kröfunni voru 3 skjöl í ljósriti, afrit af tölvupósti frá landsdómara í golfi vegna framboðs hans til dómara við Áfrýjunardómstól GSÍ til formanna GR og GÖ, fylgiskjal 1, tölvupóstur formanns GR til kæranda, dags. 31. maí sl. er varðaði samskipti hans við framkvæmdastjóra GSÍ og upplifun hans á kosningu dómara í Áfrýjunardómstól GSÍ, fylgiskjal 2 og þinggerð aukagolfþings sem haldið var 4. maí sl., fylgiskjal nr. 3.

Forseti dómsins kynnti lögmonnum aðila máls fundargerð frá fyrsta fundi í Áfrýjunardómstólnum sem fram fór þann 17. maí sl. Þar kemur fram að Þórir Bragason dómari við Áfrýjunardómstólinn hafi talið sig vanhæfan til að fara með áfrýjunarmál það sem nú hefur fengið málsnr. 1/2023 og vísaði hann til g liðar 1. mgr. 2. gr. laga um dómstóla GSÍ. Fram kom á fundinum að Þórir hafi starfað með þeim landsdómara í golfi sem var dómari í Íslandsmóti eldri kylfinga 2022 í dómaranefnd GSÍ. Með tölvupósti til forseta dómsins frá 8. júní sl. kveðst Þórir hafa starfað með viðkomandi landsdómara síðustu ca. tvö ár í dómaranefnd GSÍ. Þá kom einnig fram í fundargerðinni á hvern hátt staðið var að vali varamanns Þóris. Valið stóð á milli tveggja varamanna sem eru landsdómarar í golfi, þeirra Jóns K. Baldurssonar og Sigrúnar Eirar Héðinsdóttur. Ákváðu þau Bergþóra Sigmundsdóttir og Garðar Svansson að valið yrði framkvæmt með hlutkesti. Ritaði forseti dómsins nöfn þeirra á sitt hvort blaðið og sýndi Garðari. Voru blöðin því næst brotin saman og þeim ruglað án þess að viðkomandi dómarar sæu, m.a. fyrir aftan bak forseta dómsins. Blöðin voru því næst sett í sitt hvora hendi hennar án þess að dómarar sæu og valdi Garðar vinstri hönd Bergþóru. Reyndist nafn Sigrúnar Eirar koma upp og var forseta dómsins falið að hafa samband við hana og tilkynna henni að hún væri kvödd til að vera dómari í áfrýjunarmáli þessu.

Munnlegur málflutningur um kröfu lögmanns kæranda um að dómara Áfrýjunardómstólsins viki sæti við meðferð máls nr. 1/2023 fór fram 8. júní í skrifstofu GSÍ. Að málflutningnum loknum var krafa lögmanns kæranda tekin til úrskurðar.

Málsástæður kæranda

1. Ólögð kosning dómara á aukagolfþingi þann 4. maí 2023.

Í 4. gr. laga um dómstóla GSÍ segir: „Dómarar skulu kosnir á reglulegu golfþingi til setu fram að næsta reglulega golfþingi.“ Allir dómara sem kosnir voru á síðasta reglulega golfþingi sögðu af sér vegna mistaka við framkvæmd kosninganna. Næsta reglulega golfþing verður haldið haustið 2023. Aukaþing sem boðað var til af þessu tilefni og haldið þann 4. maí sl. var ekki bært til að kjósa nýja dómara í Áfrýjunardómstólinn samkvæmt lagareglunni. Niðurstaðan er því markleysa að mati lögmanns kæranda og kveður hann að dómurum dómstólsins beri að segja sig úr dómnum af sömu ástæðu og dómendur gerðu í fyrra sinnið.

Við þinghald þann 8. júní sl. lagði lögmaður kæranda fram stutta reifun á hinu svokallaða „Landsréttarmáli“, skjal nr. 5, ásamt ljósriti af úrskurði í endurupptökudómi nr. 3/2022, ljósrit af dómi Mannréttindadómstóls Evrópu og ljósrit af HRD. 10/2018. Í HRD. 10/2018 var ekki fallist á aðalkröfu ákærða um að hinn áfrýjaði dómur yrði ómerktur þar sem málsmeðferð við skipun eins dómars, sem sat í dómi í málinu fyrir Landsrétti, í embætti dómara við þann dómstól hafi brotið gegn ákvæðum laga nr. 50/2016 um dómstóla og stjórnarsýslulaga nr. 37/1993, auk þess sem tillaga dómsmálaráðherra um skipun dómars, sem forseti Íslands varð við, hafi verið andstæð þeirri óskráðu meginreglu að stjórnvaldi beri að skipa hæfasta umsækjandann í stöðu eða embætti. Því hafi þessi skipun ekki verið í samræmi við lög, svo sem gert sé að fortakslausu skilyrði um dómara í 59. gr. stjórnarskrárinnar og 2. málsl. 1. mgr. samnings um verndun mannréttinda og mannfrelsis, sbr. lög nr. 62/1994 um mannréttindasáttmála Evrópu. Að auki hafi þetta leitt til þess að fyrir Landsrétti hafi ákærði ekki notið réttlátrar málsmeðferðar fyrir óháðum og óhlutdrægum dómstóli eins og honum sé tryggður til í 1. mgr. 70. gr. stjórnarskrárinnar, sbr. 1. málsl. 1. mgr. 6. gr. fyrrnefnds samnings eins og segir í HRD. 20/2018. Málið hafi farið fyrir Mannréttindadómstól Evrópu þar sem endanleg niðurstaða var að með dómi yfirdeildar þann 1. desember 2020 þar sem staðfest var niðurstaða Mannréttindadómstólsins um að verulegur annmarki hafi verið á skipun dómara við Landsrétt og ákærði hefði þar af leiðandi ekki notið þess réttar sem honum er tryggður til réttlátrar málsmeðferðar fyrir sjálfstæðum og óvilhöllum dómstóli.

Þá kemur einnig fram mat lögmanns kæranda á þýðingu þessa fordæmismáls. Lögð hafi verið áhersla á að skipan dómstóls yrði að vera lögð og hafin yfir allan vafa lögum samkvæmt. Sakaður maður ætti réttmæta kröfu til þess. Annmarki á því hafi verið litinn alvarlegum aukum og leiddi til þessarar niðurstöðu. Í málinu var fjallað um það hvort annmarkar á skipun landsréttardómars teldust verulegir eða ekki. Þeir hafi aðallega falist í því að dómsmálaráðherra hafi ekki gætt nægilega að rannsóknarreglu stjórnarsýsluréttarins áður en að hún lagði til við Alþingi að viðkomandi dómara yrðu skipaðir. Annmarkar á skipun Áfrýjunardómstóls GSÍ eru á hærri alvarleikastigi, þar sem kjörnefndarformaður fór út fyrir hlutverk sitt og hafði áhrif á afdrif framboðs til kjörs og þar sem horft var framhjá öðru lögð framboði. Þeir sem eru sökum bornir eiga ekki að þurfa horfa upp á þetta. Þetta dregur úr trúverðugleika dómstólsins hlutrænt séð, þ.e. óháð persónum.

2. Lögmaett framboð ekki kynnt fyrir aukagolfþingi.

Lögmaður kæranda kveður að landsdómari í golfi sem er félagi í GR og GÖ hafi lýst formlega yfir framboði sínu til setu í dómstólnum með tölvupósti til GSÍ, dags. 19. apríl sl. Samrit af póstinum var sent á formenn GR og GÖ. Á aukagolfþinginu upplýsti formaður kjörnefndar þingheim um frambjóðendur án þess að geta um framboð viðkomandi landsdómara og fundarstjóri gat þess að önnur framboð en þau sem kynnt voru hafi ekki borist. Engin skýring hafi fengist hjá GSÍ hver örlög þessa tölvupósts sem sendur var innan formlegs frests hafi orðið. Þá vísar lögmaður kæranda til samskipta formanns GR og framkvæmdastjóra GSÍ þar sem formaður GR lýsir samskiptunum á þann veg að fram hafi komið í samtali þeirra að eingöngu tveir landsdómarar í golfi hefðu boðið sig fram þar af annar þeirra umræddur landsdómari og þá hefðu tveir lögfræðingar verið í framboði. Af þessu megi ráða að framkvæmdastjóri GSÍ hafi vitað um framboð umrædds landsdómara.

Lögmaður kæranda sendi inn tölvupóst þann 13. júní sl. þar sem skýringum lögmanns varnaraðila um ástæður þess að tölvupóstur landsdómarans fannst ekki í pósthólfi framkvæmdastjóra GSÍ er mótmælt sem röngum og ítrekuð lýsing formanns GR á samskiptum hans við framkvæmdastjóra GSÍ.

Þá fylgdi með tölvupóstinum bréf Kristjáns Ólafs Jóhannessonar, dags. 12. júní sl., skjal nr. 6, þar sem fram kemur m.a. álit tölvunarfræðings sem er vinur Kristjáns um að skýringar þær sem fram hafi komið frá starfsmanni fyrirtækis sem GSÍ leitaði til séu ýmist ósennilegar eða rangar. Í lok bréfsins segir Kristján að mjög ósennilegt sé að tölvupósturinn hafi ekki borist framkvæmdastjóra GSÍ. Skýringarnar gætu verið að tölvupósturinn frá viðkomandi hafi farið í „junk mail“ hjá framkvæmdastjóranum. Það sé þó á ábyrgð hans að lesa alla tölvupósta óháð því hvar þeir lendi í pósthólfinu hans. Þá segir ennfremur í bréfinu að ekki sé hægt að útiloka að framkvæmdastjóri GSÍ hafi eytt tölvupóstinum eða að einhver starfsmaður GSÍ sem hefur aðgang að tölvupósti hans eða að tölvupósturinn hafi farið í „junk mail“ og það pósthólf verið hreinsað.

3. Hæfur frambjóðandi fenginn til þess að draga framboð sitt til baka

Lögmaður kæranda kveður að aðilar tengdir GSÍ hafi haft áhrif á það að hæfur frambjóðandi sem sé hæstaréttarlögmaður hafi ákveðið að draga framboð sitt til baka og gefin hafi verið upp kynjasjónarmið í því sambandi. Lögmaður kæranda vísar til 5. gr. laga um GSÍ og telur að samkvæmt ákvæðinu sé ljóst að heimild kjörnefndar til þess að hafa afskipti af því hverjir eru í framboði takmarkist við þau tilvik þegar ekki séu nægilega margir í framboði. Með vísan til þessa telja kærendur nauðsynlegt að dómstóllinn kalli eftir upplýsingum frá tilgreindum aðilum um ástæður og aðdraganda þess að frambjóðandinn dró framboð sitt til baka. Það sé grafalvarlegt mál hafi fulltrúar frá GSÍ átt þar hlut að máli. Vísar lögmaðurinn í nokkur tveggja manna samtöl máli sínu til stuðnings þar sem fram koma tilvik sem túlka megi sem þrýsting á lögfræðinginn til að draga framboð sitt til baka.

4. Útskipting dómara

Lögmaður kæranda kveður að engin skýring hafi verið gefin á því að Sigrún Eir Héðinsdóttir hafi komið inn sem dómari í stað Þóris Bragasonar. Áfrýjunardómstólnum beri að starfa eins og hann var kosinn. Vilji eða þurfi Þórir að víkja sæti þurfi að kynna málsaðilum ástæðuna. Ekkert samráð hafi verið við aðila máls. Fallist aðilar máls á að gild ástæða sé fyrir hendi þarf að gefa málsaðilum kost á að tjá sig um hvor varamanna landsdómarans taki sætið og er vísað til HRD. 266/2014.

Málsástæður varnaraðila

Lögmaður varnaraðila mótmælti frávísunarkröfunni og féllst ekki á rökstuðning lögmanns kærenda. Taldi hann jafnframt að liðir 2 og 3 heyrðu ekki undir Áfrýjunardómstól GSÍ.

Lögmaður varnaraðila lagði fram afrit af nokkrum tölvupóstum sem tilgreindir eru hér að neðan, skjal nr. 4.

1. Lögmaður varnaraðila lagði fram afrit af tölvupósti frá 30. mars 2023 um boðun aukapings GSÍ þann 4. maí 2023 og fylgdi með bréf stjórnar GSÍ, dags. þann sama dag, um ástæður boðunar til aukapings GSÍ. Í bréfinu kemur fram að með tilkynningu til stjórnar Golfsambands Íslands hefðu dómara Áfrýjunardómstóls GSÍ sagt sig frá störfum við dómstólinn. Rökstuðningur er fylgdi tilkynningunni var í megindráttum eftirfarandi;

„Í 12. gr. laga um dómstóla GSÍ kemur fram að áfrýjunardómstóll GSÍ skuli skipaður 3 dómurum, a.m.k. einum löglærðum og tveimur landsdómurum í golfi og einum löglærðum og tveimur landsdómurum í golfi til vara, sbr. einnig 3. gr. sömu laga um almenn hæfisskilyrði. Á ársþingi GSÍ 2021 voru þrír lögfræðingar kjörnir aðalmenn í áfrýjunardómstól, tveir lögfræðingar varamenn og einn landsdómari varamaður. Í ljósi þessa töldu löglærðir dómara sig ekki geta starfað við áfrýjunardómstól GSÍ á grundvelli kosningarinnar á ársþingi GSÍ 2021, þar sem kjör dómara í áfrýjunardómstól GSÍ á ársþinginu færi gegn ákvæðum laga um dómstóla GSÍ hvað varðar fjölda landsdómara og lögfræðinga. Þá töldu þeir ekki liggja ljóst fyrir hvaða lögfræðingur var kjörinn aðalmaður og hvaða lögfræðingur var kjörinn til vara auk þess sem lágmarksfjölda landsdómara var ekki náð“.

Þá segir jafnframt í bréfinu að stjórninni þygi miður að staða þessi sé uppi en að hún telji ótækt og ekki í samræmi við skýr ákvæði laga GSÍ og laga um dómstóla GSÍ að hafa æsta dómstól GSÍ óstarfhæfan fram að næsta golfþingi. Beri því brýna nauðsyn til að halda aukaping þar sem skipað verður að nýju í dómstólinn eins og segir í bréfinu. Með vísan til 1. og 2. mgr. 7. gr. laga Golfsambands Íslands var því boðað til aukapings GSÍ þann 4. maí 2023 í því skyni að skipa að nýju í Áfrýjunardómstól GSÍ eins og segir í bréfinu.

„Aukaping má halda er nauðsyn krefur eða helmingur golfklúbba sem mynda Golfsambandið óskar þess. Allur boðunar- og tilkynningarfrestur til aukapings má vera helmingi styttri en til reglulegs þings. Fulltrúar á aukapingi eru þeir sömu og voru á næsta reglulega þingi á undan og gilda sömu kjörbréf. Þó má kjósa að nýju í stað fulltrúa sem er látinn, veikur eða forfallaður á annan hátt. Á aukapingi má ekki gera lagabreytingar og ekki kjósa stjórn nema bráðabirðastjórn, ef meirihluti kjörinnar aðalstjórnar hefur sagt af sér eða hætt störfum af öðrum orsökum, eða stjórnin að eigin dómi orðið óstarfhæf.“

Að öðru leyti gilda um það sömu lagaákvæði og um reglulegt golfþing“.

Í bréfinu kemur enn fremur fram að tilkynningar um framboð skuli berast skrifstofu GSÍ eigi síðar en tveimur vikum fyrir þing sbr. 5. gr. laga GSÍ. Þá lagði lögmaður varnaraðila einnig fram afrit af tölvupósti frá 17. apríl 2023 um boðun á aukaping GSÍ og einnig

afrit af tölvupósti frá 2. maí 2023 um boðun á aukaping GSI. Í þeim tölvupósti voru framboðin til setu í Áfrýjunardómstól GSI kynnt:

Aðalmenn

Bergþóra Sigmundsdóttir, lögfræðingur
Garðar Svansson, landsdómari í golfi
Þórir Bragason, landsdómari í golfi

Varamenn

Jón K. Baldursson, landsdómari í golfi
Sesselja Árnadóttir, lögfræðingur
Sigrún Eir Héðinsdóttir, landsdómari í golfi

Lögmaður varnaraðila kvað Áfrýjunardómstólinn réttilega skipaðan. Til aukapings GSI hafi réttilega verið boðað og ekki voru gerðar athugasemdir af kjörbréfanefnd við þá fulltrúa sem mættu á aukaping GSI. Með vísan til 1. og 2. mgr. 7. gr. laga Golfsambands Íslands er aukapingi GSI heimilt að kjósa dómara við Áfrýjunardómstól GSI þar sem ótækt er að Áfrýjunardómstóll GSI sé óstarfhæfur fram til hausts 2023 en í lögum um GSI og lögum um dómstóla GSI er lagaáskilnaður um að dómstig dómstóla GSI séu tvö.

2. Lögmaður varnaraðila lagði fram afrit af tölvupóstum vegna tölvupóstssamskipta milli framkvæmdastjóra GSI og viðkomandi landsdómara í golfi, sem er félagi í GR og GÖ, vegna tölvupósts með tilkynningu um framboð sem ekki hefur komið fram. Viðkomandi framsendi framkvæmdastjóra GSI umræddan tölvupóst þann 30. maí sl. Með tölvupósti þann 31. maí sl. tilkynnir framkvæmdastjóri GSI viðkomandi að hann hafi því miður ekki fundið tölvupóst með tilkynningu um framboð viðkomandi landsdómara í golfi í pósthólfi sínu og því virðist sem honum hafi ekki borist hann. Hann hafi verið erlendis á þeim tíma sem pósturinn var sendur og með pósthólfið stillt á sjálfvirka svörun. Spyr hann viðkomandi hvort honum hafi borist staðfesting frá honum um móttöku þessa tölvupósts eða sjálfvirkt svar um að hafa samband við annan tilgreindan starfsmann GSI. Viðkomandi svaraði samdægurs með tölvupósti og kvað hann engin skilaboð hafa komið til baka um að pósturinn hafi ekki ratað sína réttu leið eins og gerist jafnan þegar stillt er á „out of office“ og að honum hafi heldur ekki borist tilkynning um að pósturinn hafi verið móttækinn. Framkvæmdastjórinn leitaði þann 2. júní sl. til einkafyrirtækis til að kanna ástæður þess að tölvupósturinn fannst ekki. Í svartölvupósti frá fyrirtækinu þann sama dag kemur fram að umræddur tölvupóstur finnist ekki í tölvupósti framkvæmdastjóra GSI. Það geti verið margar ástæður þess að hann finnist ekki og eru tilgreindar nokkrar ástæður svo sem að vandamál séu hjá sendandanum þar sem viðkomandi sé í IMAP pósthjónustu og það sé þjónusta sem Google og Microsoft telja að öllu jöfnu ótraustar. Starfsmaður fyrirtækisins kveðst ekki sjá historical data frá ISNIC um hvort lén viðkomandi einstaklings hafi verið í skuldalokun á þessum tíma en sjái hins vegar að það hafi verið endurnýjað í byrjun maí. Ekki sé unnt að útiloka að sendur póstur frá léninu hafi farið út í buskann á þessari dagsetningu sökum þess. Pósthjónustan hjá sendandanum er hýst í Þýskalandi og er möguleiki á því að þar hafi verið bilun í gangi og kveðst starfsmaður fyrirtækisins hafa vitað til þess að bilun hafi verið í sæstreng milli Íslands og Evrópu á þessum tíma. Til að kanna málið betur þurfi

hann að hafa ID númer á póstinum en það er ekki til staðar í pósthólfi framkvæmdastjórans. Framkvæmdastjóri GSÍ tilkynnti viðkomandi landsdómara með tölvupósti þann 5. júní að hann hefði lagt inn beiðni til tilgreinds einkafyrirtækis um að leita eftir umræddum pósti. Svör fyrirtækisins hafi verið þau að umræddur tölvupóstur finnist ekki í pósthólfinu. Í tölvupósti frá lögmanni varnaraðila frá 13. júní sl. sem svar við tölvupósti frá lögmanni kæranda frá sama degi, kveður lögmaðurinn varnaraðila ekki telja ástæðu til þess að bregðast sérstaklega við þessari framlagningu með því að leggja fram önnur gögn. Slík gögn séu ekki til staðar og ekki ástæða til að leggjast í frekari rannsóknarvinnu vegna þessa framboðsmáls. Fram kemur í tölvupóstinum að lögmaður varnaraðila hafi umfram skyldu gert tilraunir til þess að skýra út hvers vegna umræddur tölvupóstur barst ekki skrifstofu GSÍ. Varnaraðili geti ekki fullyrt um ástæður þess. Varnaraðili getur ekki verið að blanda sér í tilbúinn ágreining um kosningar á aukagolfþingi GSÍ. Það geti ekki fallið í verkahring varnaraðila að gera slíkt og heldur ekki áfrýjanda. Áfrýjendur eru ekki sjálfir í framboði og framboð landsdómarans var ekki á vegum áfrýjenda. Landsdómarinn fékk ekki staðfestingu um móttöku póstsins þrátt fyrir að hafa óskað eftir því. Hann hafi því ekki ástæðu til að ætla að pósturinn hafi borist viðtakanda. Öll framkomin framboð voru kynnt fyrir aukagolfþingið og engar athugasemdir hafi borist. Framboðin voru svo kynnt á aukagolfþinginu sjálfu og komu engar athugasemdir þar fram. Öllum mátti því vera ljóst að framboðstilkynning landsdómarans skilaði sér ekki. Fyrir liggur að landsdómarinn sjálfur hefur ekki gert frekari athugasemdir. Áfrýjendur eigi enga aðild að málum milli landsdómarans og GSÍ. Slíkur meintur ágreiningur getur ekki verið hluti af agamáli áfrýjenda. Fram kom við munnlegan málflutning kröfunnar að varnaraðili telji málsástæður þessar ekki heyra undir Áfrýjunardómstól GSÍ.

3. Lögmaður varnaraðila leggur fram afrit af tölvupósti til framkvæmdastjóra GSÍ frá tilgreindum lögfræðingi með tilkynningu um framboð hans til dómara við Áfrýjunardómstól GSÍ frá 19. apríl 2023. Með tölvupósti frá 2. maí sl. tilkynnir viðkomandi lögfræðingur að hann hafi ákveðið eftir samtali við ágætar manneskjur að draga framboð sitt til baka. Lögmaður varnaraðila telur ekkert því til fyrirstöðu að viðkomandi lögfræðingur geti afturkallað framboð sitt með þeim hætti sem hann gerði. Hann sé lögráða einstaklingur sem ráði sjálfur sínum gerðum. Fram kom við munnlegan málflutning kröfunnar að varnaraðili telji málsástæður þessar ekki heyra undir Áfrýjunardómstól GSÍ.
4. Lögmaður varnaraðila kvaðst ekki gera athugasemdir við þá dómara sem skipa dóminn í máli þessu.

Niðurstaða

1. Samkvæmt 1. tl. 12. gr. laga um dómstóla GSÍ skal Áfrýjunardómstóll GSÍ skipaður 3 dómurum, a.m.k. einum löglærðum og tveimur landsdómurum í golfi og einum löglærðum og tveimur landsdómurum í golfi til vara. Á golfþingi GSÍ 19.-20. nóvember 2021 voru þrír lögfræðingar kosnir aðalmenn í Áfrýjunardómstól GSÍ, tveir lögfræðingar varamenn og einn landsdómari í golfi varamaður. Í ljósi þessa töldu löglærðir dómara sig ekki geta starfað við Áfrýjunardómstól GSÍ á grundvelli kosningarinnar á golfþingi GSÍ 2021, þar sem kosning dómara í Áfrýjunardómstól GSÍ á golfþinginu færi gegn ákvæðum laga um

dómstóla GSÍ hvað varðar fjölda landsdómara í golfi og lögfræðinga. Þá töldu þeir að hvorki lægi ljóst fyrir hvaða lögfræðingur væri kosinn aðalmaður né hvaða lögfræðingur væri kosinn til vara auk þess sem lágmarksfjölda landsdómara í golfi væri ekki náð.

Við þessar aðstæður varð Áfrýjunardómstóll GSÍ óstarfhæfur.

Samkvæmt 1. mgr. 19. gr. laga Golfsambands Íslands skulu Dómstóll GSÍ og Áfrýjunardómstóll GSÍ starfa samkvæmt lögum um dómstóla Golfsambands Íslands. Samkvæmt 1. gr. laga um dómstóla GSÍ kemur fram að dómstig dómstóla GSÍ séu tvö. Samkvæmt 1. tl., 2. tl. og 3. tl. 1. gr. laga um dómstóla GSÍ kemur fram að dómstólar GSÍ séu Dómstóll GSÍ og Áfrýjunardómstóll GSÍ. Dómstóll GSÍ sé fyrsta dómstig í málum sem upp koma innan golfhreyfingarinnar og Áfrýjunardómstóll GSÍ sé æðsti dómstóll innan golfhreyfingarinnar.

Samkvæmt 2. tl. 12. gr. laga um dómstóla GSÍ skulu dómara við Áfrýjunardómstól GSÍ kosnir á reglulegu golfþingi til setu fram að næsta reglulega golfþingi. Sambærilegt ákvæði er um dómara við Dómstól GSÍ, sbr. 2. tl. 4. gr. sömu laga. Með ákvæðum þessum er verið að afmarka kjörtímabil dómara við dómstóla GSÍ og gæta m.a. að því að þeir geti starfað sjálfstætt án afskipta stjórnar GSÍ á lögákveðnu kjörtímabili dómara. Í því máli sem hér er til úrskurðar eru það fimm af sex kosnum dómurum, þ.e. þeir löglærðu, við Áfrýjunardómstól GSÍ, sem töldu sig ekki geta starfað við Áfrýjunardómstól GSÍ á grundvelli þeirrar ólöglegu kosningar sem fram fór á síðasta reglulega golfþingi GSÍ haustið 2021 og gátu þeir því réttilega ekki uppfyllt ákvæðið um kjörtímabilið.

Samkvæmt 1. mgr. 7. gr. laga um Golfsamband Íslands má halda golfþing er nauðsyn krefur eða helmingur golfklúbba sem mynda Golfsambandið óskar þess. Þá kemur jafnframt fram í ákvæðinu að ekki megi á aukapingi gera lagabreytingar og ekki kjósa stjórn nema bráðabirgðastjórn ef meirihluti kjörinnar aðalstjórnar hefur sagt af sér eða hætt störfum að öðrum orsökum eða stjórnin að eigin dómi orðið óstarfhæf.

Að öðru leyti gilda um það sömu lagaákvæði og um reglulegt golfþing, sbr. 2. mgr. 7. gr. sömu laga. Gildir það því um kosningu dómara við dómstóla GSÍ með vísan til 19. tl. 8. gr. laga Golfsambands Íslands ef þess gerist þörf.

Samkvæmt framlögðum gögnum verður ekki annað séð en að löglega hafi verið boðað til aukagolfþings sem háð var 4. maí sl. Samkvæmt þinggerð frá þinginu verður ekki séð að Kjörbréfanefnd hafi gert athugasemdir við þá þingfulltrúa sem mættir voru á þinginu.

Eins og að framan er getið er samkvæmt lögum Golfsambands Íslands skylt að hafa starfandi tvo dómstóla, Dómstól GSÍ og æðri dómstól, Áfrýjunardómstól GSÍ. Slík skylda kemur einnig fram í lögum um dómstóla GSÍ. Við túlkun á því hvort lagaheimild sé til staðar fyrir aukaping að kjósa dómara við Áfrýjunardómstól GSÍ verður einnig að líta til þess að í lögum Golfsambands Íslands er tæmandi talið hvað aukaping getur ekki gert eins og að framan er getið og til ákvæðis 2. tl. 12. gr. laga um dómstóla GSÍ sem varðar ákvörðun um kjörtímabil dómara. Við ákvörðun í máli þessu verður að horfa til heildarlagaskýringa á ákvæðum laga Golfsambands Íslands og laga um dómstóla GSÍ. Þegar litið er til þess að Áfrýjunardómstóll GSÍ var óstarfhæfur þar sem fimm af sex dómurum Áfrýjunardómstólsins töldu sér ekki fært að starfa út kjörtímabilið verður að telja að stjórn GSÍ hafi verið rétt og skylt að boða til aukagolfþings til að kjósa á ný dómara við Áfrýjunardómstól GSÍ til að uppfylla ofangreinda lagaskyldu um að dómstig dómstóla GSÍ séu tvö og til staðar sé réttilega kosinn æðsti dómstóll golfhreyfingarinnar á Íslandi, Áfrýjunardómstóll GSÍ. Þá er réttur hins almenna félaga í golfhreyfingunni að

til staðar sé starfhæfur æðsti dómstóll hreyfingarinnar til að taka á þeim málum sem upp kunna að koma fram til haustþings Golfsambands Íslands árið 2023.

2. Fyrir liggur að tölvupóstur vegna tilkynningar um framboð frá landsdómara í golfi hafi ekki skilað sér á skrifstofu Golfsambands Íslands. Ekki hefur fundist skýring á því og hefur lögmaður kæranda og annar kæranda komið fram með ýmsar skýringar varðandi málið. Lögmaður varnaraðila hefur einnig safnað upplýsingum um málið þótt hann telji það ekki í verkahring varnaraðila að afla slíkra upplýsinga. Mikið ber á milli aðila varðandi skýringar á þessu. Fyrir liggur að sendandinn óskaði eftir staðfestingu um móttöku. Starfsmaður sá sem tölvupóstinn átti að fá var erlendis á þessum tímapunkti og hafði sett á sjálfvirktt svar. Landsdómarinn hafði ekki frekara samband við skrifstofu GSÍ vegna málsins fyrr en þó nokkuð eftir aukagolfþingið. Kom þá í ljós að viðkomandi landsdómara í golfi hafði hvorki borist boð um að tölvupósturinn hafi verið mótttekinn né skilaboð til baka að pósturinn hefði ekki ratað sína leið. Þá hefur lögmaður kæranda lagt fram tölvupóst frá formanni GR til kæranda um tveggja manna tal hans við framkvæmdastjóra GSÍ um framboð viðkomandi landsdómara og neikvæða upplifun hans á kosningu dómara í Áfrýjunardómstól GSÍ á aukapínginu.

Fyrir liggur að öll framkomin framboð voru kynnt fulltrúum á aukapíngi með tölvupósti þann 2. maí sl. Viðkomandi landsdómari í golfi var ekki meðal tilgreindra. Engar athugasemdir bárust. Þá voru öll framboðin kynnt á aukapínginu og bárust engar athugasemdir. Viðkomandi landsdómari mátti ætla að tölvupóstur hans hefði ekki skilað sér fyrst engin staðfesting barst honum en hann aðhafðist ekkert fyrir aukapíngið.

Málatilbúnaður þessi er allur mjög óljós og ekki unnt að sjá á hvern hátt hann tengist máli þessu. Ekki er því unnt að leggja hann til grundvallar við ákvörðun í máli þessu.

3. Lögmaður kæranda gerði athugasemdir við það að einn af frambjóðendum til dómara við Áfrýjunardómstól GSÍ hafi dregið framboð sitt baka líklega vegna áskorunar frá GSÍ. Óskaði hann eftir því að tilgreindir aðilar yrðu kallaðir til sem vitni í málinu.

Málsástæður þær er varða hugsanleg afskipti formanns kjörnefndar að framboðsmálum til Áfrýjunardómstóls GSÍ og því séu um verulega annmarka að ræða á skipun dómsins á aukapíngi GSÍ 4. maí sl. sem leiða eigi til þess að allir dómarar sem fara með mál þetta eigi að víkja eru ansi langsóttar. Eins og fram kemur í tölvupósti lögfræðingsins til skrifstofu GSÍ ákvað hann sjálfur að draga framboð sitt til baka eftir samtal við ágætar manneskjur eins og hann orðaði það sjálfur í tölvupóstinum. Ekki verður talið unnt að neita viðkomandi einstaklingi um að draga framboð sitt til baka. Að baki ákvörðunar hans geta legið margar ástæður og er það ekki Áfrýjunardómstóls GSÍ að krefja hann svara um ástæður þær sem ligga að baki ákvörðun hans.

Því er hafnað að kalla fram vitni vegna afturköllunar einstaklings á framboði til dómara við Áfrýjunardómstól GSÍ. Þá er því einnig hafnað að leggja til grundvallar við ákvörðun í máli þessu málatilbúnað þennan.

Þá ber þess að geta að Bergþóra Sigmundsdóttir var kosin dómari í Áfrýjunardómstól GSÍ á golfþingi haustið 2021 og var því ein af þeim 5 lögfræðingum sem töldu sig ekki geta starfað við Áfrýjunardómstól GSÍ vegna mistaka við framkvæmd kosninganna á þeim tíma.

4. Samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 91/1991 gætir dómari að hæfi sínu og meðdómsmanna til að fara með mál af sjálfsdáðum, en aðili getur einnig krafist að hann eða þeir víki sæti. Í HRD. nr. 22/2022 kemur fram að af því leiði að dómara ber að víkja sæti ef vanhæfisástæða sé fyrir hendi þótt málsaðili hafi ekki uppi kröfu um það. Að sama skapi

verður dómur undirréttar ómerktur ef vanhæfur dómari hefur dæmt mál og gildir þá alla jafna einu þótt aðili máls hafi vitað eða mátt vita að vanhæfur dómari sat í því.

Þórir Bragason óskaði að sjálfsdáðun eftir því á fyrsta fundi Áfrýjunardómstóls GSÍ þann 17. maí eftir aukahring GSÍ þann 4. maí sl. að hann viki sæti í máli sem nú er nr. 1/2023 með vísan til g liðar, 1. mgr., 2. gr. laga um dómstóla GSÍ, en þar segir að dómari við dómstóla GSÍ, þar á meðal meðdómari, er vanhæfur til að fara með mál ef: fyrir hendi eru önnur atvik eða aðstæður sem eru fallnar til þess að draga óhlutdrægni hans að réttu í efa, m.a. ef dómari eða náin skyldmenn eru félagsbundin aðila máls. Þórir er í dómaranefnd GSÍ með landsdómara þeim sem var dómari á Íslandsmóti eldri kyllinga 2022. Í tölvupósti frá 8. júní sl. til forseta Áfrýjunardómstóls GSÍ kom fram að hann hafi verið um tvö ár með landsdómaranum í dómaranefnd GSÍ og samkvæmt upplýsingum á heimasíðu Gólf sambands Íslands er það frá hausti 2021. Taldi hann að samstarf þeirra gæti verið með þeim hætti að aðstæður gætu gefið tilefni til að draga með réttu óhlutdrægni dómara í efa. Taldi hann mikilvægt að vantraust á dóminn risi ekki upp.

Það er rétt hjá lögmanni kæranda að lögmonnum aðila málsins hafði ekki verið tilkynnt um ákvörðun Þóris strax og er beðist velvirðingar á því. Hún var tilkynnt við þingfestingu málsins þann 6. júní sl. og gafst því nægur tími til að gera athugasemdir við ákvörðun Þóris um vanhæfi í úrskurðarmáli nr. 1/2023

Tilvísun í HRD. í máli nr. 266/2014 á ekki við í þessu tilviki þar sem hér er ekki um almenna hagsmuni að ræða. Það eru 3 aðilar í mótsnefnd GSÍ og 3 varamenn og því ekki unnt að tala um almenna hagsmuni.

Eftir hlutlægum mælikvarða um vanhæfi ber að meta hvort ytri sýnileg atvik eða aðstæður gefi tilefni til að draga með réttu óhlutdrægni dómara í efa. Þetta getur m.a. lotið að tengslum hans við sakarefni, aðila máls, fyrirsvarsmenn þeirra, vitni eða málflytjendur. Ekki er þó nægjanlegt að dómari sjálfur telji sig hlutdrægan heldur verður ásynd dómsins að vera sú að réttmætur vafi risi ekki um hvort svo sé, sjá HRD. 22/2022. Á þetta við í tilviki Þóris og ástæða þess að hann taldi sig vanhæfan til að fara með úrskurðarmál nr. 1/2023.

Við val á varamanni fyrir Þóri var ekki unnt að fara eftir atkvæðamagni við kosningu varamanna í Áfrýjunardómstólinn þar sem sjálfkjörið var í Áfrýjunardómstólinn. Var því ákveðið að framkvæma valið með hlutkesti. Við þá ákvörðun var horft til þess að tryggja traust aðila máls og félaga í gólfhreyfingunni til dómstólsins. Ekki er kveðið á um það í lögum um dómstóla GSÍ að málsaðilar hafi rétt á að tjá sig um hvor varamanna landsdómara í golfi taki sæti í dómnum ef aðalmaður forfallast eða er vanhæfur til að fara með málið. Ekki er því fallist á það að málsaðilar eigi rétt á að tjá sig um hvor varamanna landsdómaranna í golfi taki sæti í Áfrýjunardómstól GSÍ. Hins vegar geta málsaðilar farið fram á að dómari viki sæti á grundvelli vanhæfni með vísan til 2. gr. í lögum um dómstóla GSÍ.

Úrskurðarorð:

Kröfu kæranda um að dómarar í Áfrýjunardómstól GSÍ viki sæti er hafnað.

Þórir Bragason
SÍGUR EIR JÓHANSSON
9 *hantur svansem*